

OCENE – POROČILA – ZAPISKI – GRADIVO

III. KONGRES ČEŠKIH SLAVISTOV V OLOMUCU¹

V dneh 14. in 15. oktobra je v prostorih katedre poljske filologije Oddelka za slavistiko Filozofske fakultete Univerze Palackega potekal *III. kongres čeških slavistov* na temo *Josef Dobrovský in problemi sodobne slavistike*. Kongres sta tradicionalno organizirali Češka zveza slavistov (*Česká asociace slavistů*) in Oddelek za slavistiko FF UP, zlasti njegova polonistična katedra na čelu s prof. Marijo Sobotkovo in njenimi kolegi, med katerimi je bil tudi prof. Jiří Fiala, ki je v razpravo najbolj sistematično vključeval problematiko Josefa Dobrovskega, povezano ravno z Olomucem. Na kongresu je sodelovalo skupno 67 domačih in tujih slavistov, ki so poslušali referate v treh sekcijah (jezikoslovni, literarnovedni in kulturološki).

Plenarno zasedanje, ki ga je odprl dekan FF UP doc. Jiří Lach, Ph.D., M.A., je bilo posvečeno stanju češke slavistike. Z referatom *Uvodne besede o trenutnem stanju slavistike* je nastopil predsednik organizatorice Češke zveze slavistov, ki je ugotovil, da je slavistika v dolgotrajni krizi, ki ne zadeva samo njene metodologije, ampak tudi organizacijske strukture, ki zahtevajo temeljite reforme na nacionalni in mednarodni ravni. V plenarnem delu so nastopili še Hana Voisine-Jechová, častna profesorica pariške Sorbone, z referatom *Pasti slavistike. Jezikovna, teritorialna ali kakšna druga pripadnost?*, Miloš Zelenka s prispevkom *Frank Wollman in literarna veda na prelomu 40. in 50. let prejšnjega stoletja. Pasti na poti med strukturalizmom in stalinizmom*, Zdenka Vychodilová je pripravila prispevek o zapuščini Miloslava Krbca v češki slavistiki, Jiří Fiala in Kateřina Slováčková sta spregovorila o bibliografiji literature o Josefu Dobrovskem (*Dokončanje in digitalno urejanje bibliografije Miloslava Krbca*), Květuše Lepilová je govorila o mladih slavistih v »starosti družbenih omrežij« – tema je zadevala menjavo generacij.

Za literarnovedno sekcijo so svoje prispevke pripravili Michaela Soleiman pour Hashemi (*Peripetije slavistične izbire Josefa Dobrovskega*), Radomír Vlček (*Josef Dobrovský kot ga vidi češka zgodovinska slavistika*), Petr Kučera (*Germanoslavistika med tradicionalno komparativistiko in medkulturno literarno vedo*), Radka Morongová (*Literarno življenje na mejah slovansko-nemškega areala*), Anna Zelenková (*Frank Wollman v kontekstu češko-slovaške folkloristike*), Hana Bednaříková (*Sredozemski kulturni kompleks v luči Ďurišinovih konceptov ob gradivu romana Julie-na Gracqa Obrežja Sirte*), Ivo Pospišil (*Lik »patriarha slavistike« v delu Edwarda L. Keenana Josef Dobrovský and the Origins of the Igor' Tale*), Aleš Česal (*Josef Dobrovský kot navdih za prostozidarje v 20. stoletju*), predstojnik organizatorja Oddelka za slavistiko Zdeněk Pechal (*Estetska vloga naravnih pojavov v ruskem romanu*), Giuseppe Maiello (*Racionalizem Karla Ferdinanda Scherza in posmrtna magija*), Eva Niklesová (*Realnost in fikcija v stripu Šifra mojstra Hanke*), Alenka Jensterle-Doležal (*Zgodnja poezija Tomaža Šalamuna v luči evropske neoavantgarde*), Polina Zolina (*Fenomen strahu v sodobnem ruskem proznem besedilu*), Eva Malenová (*Žanrske spremembe v ruski pravljici konec 20. stoletja*).

¹ Iz češčine v slovenščino prevedla Bojana Maltarić.

Za jezikoslovno sekcijo so prispevke pripravili Aleš Brandner (*Odsev zgodovinskoprimerjalne metode v delu Aleksandra Hristoforoviča Vostokova*), Ludmila Stepanova (*Josef Dobrovský in sodobna frazeologija*), Petra Fojtů (*Dobrovský in internacionalna frazeologija*), Zbyněk Holub (*Dobrovskega Českých přísloví sbírka s stališča sodobne regionalne frazeologije*), Stanislava Adámková (*Vpliv Dobrovskega in Lomonosova na različno stratifikacijo sodobnega češkega in ruskega jezika*), Katerina Kedron (*Družbenospolni vidik v frazeologiji: frazeosemantično polje »partnerski odnosi med moškim in žensko« v beloruščini, poljščini in češčini*), Lilia Nazarenko (*Український суржик – соціолект, просторечие, пиджун. К вопросу о языковой ситуации на Украине*), Zbigniew Trzaskowski (*Rozrywki umysłowe a lingwistyka kognitywna*), Agnieszka Dolecka (*Sztuka typografii a symbolika przekazu językowego*).

V kulturološki sekciji so svoje prispevke predstavili Marie Sobotková (*Iz poljskih in slovaških zapisov Josefa Dobrovskega*), Daniel Bina (*O ludologiji, hipertekstih in virih najbolj splošne kulturne komparativistike*), Marta Pató (*Mimezis kot eden od principov ustvarjanja srednjeevropske kulture*), Markéta Kropáčková (*Rusko-češke umetnostnozgodovinske vzporednice. Opombe k zgodovini, kulturi in literaturi slovanskih narodov*), Eva Ryšavá in Helga Turková (*Dobrovský, Měšice in Matica češka*), Miluša Bubeníková (*Zgodovinar Jan Slavík in problemi slavističnih raziskav*), Zdeňka Matyušová (*Духовные медитации о жизни и человеке «Затёси» Виктора Астафьева*), Natalia Čuveleva (*Некоторые особенности восприятия текстов К. Чапека в существующих русских переводах*) in Michal Hanczakowski (*Polské osvícenství a české národní obrození – prolegomena*).

Tematika kongresa je bila večinoma osredotočena na arealno in jezikoslovnoarealno problematiko, na nove tehnologije, nove metodološke pristope in hevristiko s poudarkom na osebnosti Josefa Dobrovskega, katerega delovanje je bilo povezano ravno z Olomucem. Ugotovljena je bila dolgotrajna kriza slavistike in nujnost iskanja novih poti razvoja. Hkrati pa je vrsta prispevkov poskrbela za tematsko pestrost razprav (družbenopolne študije, strip, magija in »skrivnostno«, leksikološko-frazeološke raziskave, nove tehnologije). Kongres je potrdil tudi rastočo avtoriteto Češke zveze slavistov kot neodvisnega znanstvenega poklicnega združenja.

Ivo Pospíšil

Ústav slavistiky Filozofické fakulty Masarykovy univerzity, Brno, Česká republika

IZZIVOV NE BO ZMANJKALO

Vojko Gorjanc, Andreja Žele (ur.): *Izzivi sodobnega jezikoslovja*. Ljubljana: Znanstvena založba Filozofske fakultete, 2010 (Razprave FF)

0 Beseda *izziv* nas ne more pustiti ravnodušnih in ko se na prvih straneh postavi vprašanje, ali *smo sposobni biti v svojem jeziku*, se nam v glavi porodijo vedno nova vprašanja, na katera skušamo najti (prave) odgovore, strokovne in raziskovalne